

06 נובמבר 2019
ח' חשון תש"פ

לכבוד
אורי אוריאל
שר החקלאות ופיתוח הכפר

לכבוד
ח"כ אלי כהן
שר הכלכלה

שלום רב,

הנדון: התייחסות כללית ומקצועית של חקלאי ישראל להצעה להוריד את הגבלות היבוא לחלוטין בנושא החמאה והתייחסות נקודתית לתמיכת שר החקלאות במהלך

בשנים האחרונות, גדל הביקוש העולמי לשומן מן החי, שלא פסח על העם היושב בציון. התאחדות חקלאי ישראל, יחד עם מועצת החלב וכמובן בתמיכה של גורמי המקצוע במשרד החקלאות, ממליצים בעת הצורך על פתיחת מכסות פטורות ממכס ליבוא חמאה בהתאם למחסור ולביקוש וכך נעשה גם בשנת 2018 וגם בשנת 2019. משרד האוצר שאמון על פתיחת המכסות הפטורות על פי חוק, ביצע את המטלה באופן מידי, ואילו משרד הכלכלה שאמון על חלוקת המכסות, החליט לחייב את היבואנים שביקשו לייבוא חמאה בפטור ממכס, למכור את החמאה בהתאם למחיר המפוקח. רעיון זה כשלעצמו אכן נראה הגיוני, אולם אם משרד הכלכלה היה בודק מעט את השוק ו/או מקשיב לעצות של גורמי המקצוע במשרד החקלאות, היה מבין שרמת המחירים בעולם בעת הזו מאד גבוהה, ולכן חיוב היבואנים למכור במחיר מפוקח, הינו מעשה איוולת שלא ישיג את המטרה של גישור על המחסור הקיים באמצעות יבוא חמאה מחו"ל. - **בפועל כידוע היבואנים החליטו לא לייבא כמחצית הכמויות שהוקצו להם בפטור ממכס.**

לפי השיחות שנוהלו עם בכירים במשרד החקלאות ואנשי המקצוע במועצת החלב, הובא לידיעת הפקידים במשרד הכלכלה כי בעקבות המחירים הגבוהים בעולם, בשל עלויות/מגבלות הכשרות ובעקבות העובדה שהרישיונות חלוקו בכמויות יחסית קטנות ליבואנים קטנים ללא הקצאה כלשהי למחלבות, יהיה קשה מאד על היבואנים לרכוש חמאה במחיר זול שיאפשר אולי התמודדות עם המחיר המפוקח.

למרות הכישלון המתואר בשנת 2019 ביבוא חמאה, בחר משרד הכלכלה לבצע שני מהלכים נוגדים. מצד אחד, וועדת המכסות הבין-משרדית שקובעת את אופן חלוקת המכסות, החליטה

לאמץ את המלצת הדרגים המקצועיים במשרד החקלאות ובמועצת החלב, ולאפשר חלוקה נכונה יותר של המכסות הפטורות ממכס לשנת 2020. מצד שני, בחר שר הכלכלה לפרסם לציבור, שהוא הוא שהחליט לא להקצות מכסות פטורות ממכס ליבוא חמאה, אלא להוריד את המכסים על יבוא החמאה לחלוטין וכל אחד יוכל לייבא כמויות נפשו, כאילו החמאה הינה טקסטיל.... וכאילו החמאה אינה חומר גלם של מוצר הנמצא במדיניות של ענף מתוכנן לפי חוק.

היינו מצפים משר הכלכלה:

- להבין שמוצר שנמצא במדיניות של תכנון היצור מצד אחד ופיקוח מחירים מצד שני, אינו יכול להתנהל בשוק חופשי של יבוא וללא כל בקרה על היקפי היבוא הצפוי.
- להבין שגם אם הוא חסיד השוק החופשי, שינוי מדיניות של פתיחת שוק החלב לתחרות וביטול הפיקוח והתכנון בענף החלב:
 - ✓ אינם בסמכותו כלל!
 - ✓ אינם יכולים להתבצע כלאחר יד
 - ✓ אינם יכולים להתבצע ללא שיתוף החקלאים
 - ✓ אינם יכולים להתבצע בממשלת מעבר.
- היינו מצפים משר הכלכלה להכיר את חוק החלב ולהבין שלא ניתן לפעול ב"המלצתו" במשק מתוכנן.

צר לנו, ששר החקלאות שצריך בין היתר לייצג גם את עמדת החקלאות המקומית, מתעלם ממנה ומצטרף להמלצות חסרות הגיון של שר הכלכלה, שבנה את כל משנתו על יוקר המחיה ופחות על התעשייה המקומית שעליה הוא אמון.

בנוסף, לצערנו היינו מצפים להרבה יותר הבנה ואמפטיה משר החקלאות אחרי כל כך הרבה שנים של כהונה בתפקיד, שהחלטותיו על המכסה הארצית המקומית בשנתיים האחרונות בניגוד להמלצת מועצת החלב וגורמי המקצוע במשרד, גרמו בעקיפין לייצור שומן נמוך יותר.

היינו מצפים ממנו גם להכיר את חוות הדעת של היועצת המשפטית של משרדו שנכתבה בשעתו, למשנה ליועץ המשפטי לממשלה עו"ד מאיר לוין להלן ציטוט מחוות הדעת:

"הפחתת מכסים על יבוא חלב ומוצרים, מצויה בסמכותו שר האוצר לפי פקודת תעריף המכס והפטורים, 1937. הפעלתה של סמכות זו כפופה לכללי המשפט המנהלי כמקובל, ובמקרה זה יש להפעילה בשים לב למשטר הנורמטיבי הכולל החל בענף החלב המתוכנן, שהתכנון בו, כידוע, חל הן על היקפי הייצור המקומי והן על מחירי החלב הגולמי ומחיריהם של חלק ממוצרי החלב.

אחד מעקרונות היסוד במשק החלב הוא עקרון ההגנה על הייצור המקומי הקבוע בסעיף 3 לחוק תכנון משק החלב, בו נקבע -

3. (א) שיווק חלב ומוצרי חלב בישראל יהיה מייצור מקומי בלבד, או

מייבוא שהותר על פי סעיף קטן (ב) או לפי כל דין.

(ב) שר התעשייה המסחר והתעסוקה רשאי, בהתייעצות עם השר,

להתיר ייבוא מוצרי חלב לישראל, בכפוף להוראות כל אמנה בין-לאומית

שמדינת ישראל צד לה.

הפחתת המכס על מוצרי חלב מייבואים היא בעלת השפעה על ענף החלב המקומי, רפתנים ומחלבות כאחד.

על כן לאורך השנים מאז חקיקת חוק החלב (ואף קודם לכן, שכן עקרון ההגנה על הייצור המקומי היה קבוע גם בחוק תכנון משק החלב הישן, משנת 1992), הפחתת המכסים על יבוא מוצרי חלב בוצעה באופן שהבטיח שלצד הפחתת המכס ופתיחת היבוא, תישמר ההגנה על הייצור המקומי,

יישומו של עקרון ההגנה על הייצור המקומי בשנים אלה, על ידי שרי האוצר לדורותיהם, הביא לכך שהיקף השיווק של מוצרים חלב מייבוא נותר "בשוליים" ביחס לייצור המקומי שהוא המקור המרכזי לשיווק מוצרי חלב בישראל. אופן פעולה זה משקף, לאורך שנים ארוכות, את האחיזה בעיקרון ההגנה על הייצור המקומי, לצד שמירת סמכותו של שר האוצר לבצע הפחתת מכסים על מוצרי חלב מייבואים."

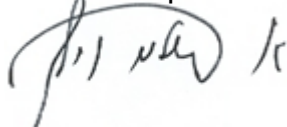
מצאנו לנכון לציין, כי השדרה המקצועית במשרד החקלאות ובפיתוח הכפר תומכת באופן מלא בעמדת חקלאי ישראל ואף פעלה על מנת לאפשר יבוא במכסות פטורות ממכס על מנת לגשר על המחסור הזמני בחמאה.

לסיום אנו תקווה שההצעה שאליה הצטרפו שני השרים תבוטל לאלתר, ובשנת 2020 יבוא החמאה יבוצע במסגרת מכסות יבוא פטורות כפי שהציעו גורמי המקצוע בשני המשרדים.

בברכה,

אבשלום (אבו) וילן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

אביתר דותן

מנכ"ל התאחדות מגדלי בקר

